

ГРУДЕНЬ 2023/2024 р.

4

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Грудень

Змерзлим грудням скрізь і всюди
Вкрилось поле і шляхи.
Це вже Грудень! - кажуть люди
І вдягають кожухи.

І дерева в білий іній
Вбрались, як у кожусок.
Річка спить у кризі синій,
І замовкнув спів пташок.

Бруно Ферреро

Стежка

Одна дівчинка щасливо жила зі своїми татком і матусею.

Але жорстокі люди викрали її із помсти.

Одного дня вони, вкриті широкими плащами, приїхали й ухопили її, перестрівши на дорозі, яка вела до школи. І галопом поскакали на чорних конях з села до лісу, завжди небезпечного для тих небережних, які заблукали там без провідника. Ці чоловіки з кам'яними серцями повели дівчинку у найбільшу гущавину, бо хотіли, щоб вона ніколи не вийшла з тих хащ.

Нажахана дівчинка заплакала. Майже криком вона повторювала молитву, якої її навчила мати: «Богородице Діво...»

Викрадачі минали струмки і яри й нарешті добралися до місця, де ліс був найгустіший і геть непрохідний. Там дівчинку залишили.

Бідолашна присіла навпочіпки біля великого дерева й, увесь час схлипуючи, повторювала: «Богородице Діво...», «Богородице Діво...»

Раптом крізь сльози вона поряд зі своїми стопами побачила троянду. Троянду з тендітними, ніжни-

ми пелюстками. Неподалік росла ще одна троянда, яку було добре видно серед трави й листя, за нею – ще одна, а далі – ще й ще. Вони творили стежку, яка стелилася поміж дерев. Дівчинка попростувала цією стежкою від однієї троянди до іншої спочатку несміливо, а потім майже бігом. Через деякий час вона дійшла до краю лісу й незабаром опинилася в обіймах матері й татка. Батьки, вирушивши на пошуки донечки, теж натрапили на трояндову стежку.

Мама й тато також весь час молилися «Богородице Діво». Усі ці молитви – і батьків, дочки, – стали трояндовою стежкою. Вона й привела їх до місця зустрічі.

Леонід Глібов

Зимонько-снігурочко

Зимонько-снігурочко,
Наша білогрудочко,
Не верти хвостом,
А труси тихесенько,
Рівненько, гладесенько
Срібненьким сніжком.

Ми повибігаємо,
Снігу накачаємо
Купу за садком.
Бабу здоровенну,
Уночі страшенну,
Зліпимо гуртом.

Зробимо очі чорнії,
Рот і ніс червонії,
Буде, як мара.
День і ніч стоятимо,
Вовка проганятимо
Від свого двора.

Через поле, через гай

Через поле, через гай
Йде до діток Миколай.
У білесенькій торбинці
Він для всіх несе гостинці.

На обкладинці журналу малюнок української художниці Вікторії Ковальчук.

«Якщо шукаєш в книгах мудрості уважно, то знайдеш велику користь для душі своєї».

(Нестор Літописець).

Чи знаєте ви, що...

Незвичайний ключ

На Волині знайшли прикрашений ключ. Давньоруський ключ знайшли археологи під час розкопок в урочищі Апостольщина у Володимирі Волинської області.

Його виявили у культурному шарі житлової споруди з піччю першої половини XII століття.

Цей ключ «варязького типу»,

він інкрустований тонкою золотою фольгою. Це означає, що власник ключа чи помешкання мав високий статус.

З одного боку є отвір для підвішування, а з іншого – безпосередньо елемент для відкривання врізного замка. Ключ в оригіналі цілий. Там, де на ньому подовження, то це для підвішування на пояс, а з іншого боку – частина відмикання. Замок мав мати таку ж фігурну конструкцію, як і ключ...

Сім чудес світу

1. Піраміда Хеопса в Єгипті. Побудована близько 5 тисяч років тому. Її висота – 147 м, ширина в основі – 230 м. Піраміду зводили з величезних кам'яних брил упродовж 20 років. За розповідями давньогрецького історика Геродота, до її спорудження було залучено 100 тис. осіб.

2. Сфінкс біля Гізе. Це великий кам'яний лев завдовжки 45 м, з головою завдовжки 9 м та обличчям завширшки понад 4 м. Поклонялися йому як Богу сонця.

3. Висячі вавилонські сади. Висіли в повітрі на висоті від 22 до 91 м над палацом царя Навуходоносора біля річки Євфрат недалеко від Багдада. Були засаджені розмаїтими квітами і невеличкими деревцями. Воду подавали з велетенської бочки, поміщеної на найвищому місці. Сади були влаштовані 600 років до народження Христа.

4. Храм Діани в Ефезі (мала Азія). Збудований греками за проектом Ктисофона приблизно за 500 років до н.е. з мармуру. Його довжина дорівнювала 139 м, ширина – 68 м, дах тримався на 127 мармурових колонах, кожна з яких сягала 18 м і важила 150 тонн. У 356 р. храм спалений Геростратом.

5. Зображення Олімпійського Зевса. Виготовлене різьбарем фідієм 332 р. до н.е. з мармуру, оздобленого слоновою кісткою, а одяг – з золота. Висота скульптури – 14 м. Знаходилося в олімпійській долині у Греції.

6. Александрійський фар – маяк з білого мармуру висотою понад 120 м над водою на острові фар коло Александрії. У 1375 р. зруйнований внаслідок землетрусу.

7. Родоський Колос – мідна статуя Аполлона на острові Родос у Середземному морі висотою 33 м, зведена у 280 р. до н.е. У 224 р. до н.е. зруйнована землетрусом.

Знайди правильну дорогу.

Надія Панчук

І в людському космосі
одні – як Місяць –
сяють відбитим,
хоч деколи й чорним світлом,
а інші – випромінюють власне,
зовсім не дбаючи про те,
як воно розпросторюється...

У СВИТІ КАЗОК

Читання казок на ніч – чудова традиція. Тому, навіть, якщо ваш син чи донька вже навчилися добре читати та можуть робити це самостійно, не позбавляйте себе та їх цих приємних та корисних моментів.

У зимовому лісі

(Українська народна казка)

Сніг випав несподівано. Лапатий-прелапатий. Три дні йшов, а потім перестав. Заясніло сонце, ось-ось відлига струмочками задзюрчить... Та морози перемогли. Вночі знов пороша все легенько притрусила, і школярі йшли до учбового корпусу незайманою сніговою ковдрою, слідами мережили її білизну.

По обіді, відпочивши, вийшли гуртом на прогулянку. Невже до лісу? Дітям не віриться, та Зоя Павлівна, усміхаючись, веде їх за ворота. По вкатаній машинами й саньми дорозі прямують вони до лісництва. Не встигли, проте, й до повороту дійти, як назустріч їм Михей Хомич саньми.

– Сідай, гвардіє! – І ось мчить їх Воронько зимовим лісом. Довкола дуби та сосни засніжені стоять, навіть на телеграфних дротах снігові гірлянди провисли, час від часу трапляються машини, навантажені сіном. Літо було дощове, на луках довго вода стояла, й лише тепер колгоспники вивозять звідти сіно по замерзлій дорозі.

Ось і лісництво.

Цікаво, чим їх сьогодні порадує лісник? Ігорькові хотілося б погодувати Во-

ронька, а Оксана на хлів позирає, де корова Лиска щось хрумкає...

Та Михей Хомич повів їх до кролячих кліток.

– Будемо кролів годувати!

Приніс сіна, моркви, кілька капусти. Розподілив усе те порівну.

– Тепер кладіть їжу, тільки дивіться, щоб кролики не повтікали!

Учні обережно піднімали кришки. Сірі, білі, коричневі кролики спочатку сахалися їх, проте голод переміг, і вони почали смачно хрумтіти. Діти вже збиралися йти, але Михей Хомич затримав їх:

– Там, у крайній клітці, заєць сидить!

– Невже? – Ігорьок підняв кришку, щоб його погладити, але той не-

сподівано вистрибнув і дременув до лісу.

Ігорьок збентежено дивився на лісника, але Михей Хомич його заспокоїв:

– Нехай біжить. Я затримав його лише для того, щоб вам показати. А до клітки він сам заліз.

– Як?..

– Навідуюсь уранці до кроликів і бачу – в клітці заєць моркву гризе. Тоді я тихенько підійшов і закрив кришку. Ось вам і все полювання. Бачили, який біленький? Це щоб на снігу бути непомітним. Зараз, діти, коли землю снігом замело й морози вдарили, все живе до людських осель потяглося. Зоя Павлівна розповіла мені, що ви годівнички в саду почепили, пташок підгодуєте. Молодці! Ми, лісники, теж без діла не сидимо. Лосям та диким козам сіно кладемо в годівниці, диким кабанам – кукурудзяні качани, буряки, картоплю... Нехай смакують! А зараз ходімо до лісу, покажу вам, як його «населення» зимує.

Тихо в сосняку. Пороша завіяла галявини. Біло-біло довкола.

– Придивляйтеся до слідів, – порадив лісник. – Вони нам багато розкажуть!

Як дерева з грибами посварилися

(Казка)

Не могу пригадати, де саме я читала або чула цю казку. Розповім так, як вона мені запам'яталася.

Було це за давніх-давен. Тоді дерева, квіти та гриби ще вмiли розмовляти одне з одним.

Якось лісові дерева, квіти й трави почали дорікати грибам:

– Ач як розрослися! Прoсвітку через вас нема! Самі – справжні дармоїди,

їжею не турбуєтеся, тягнете собі соки з дерев...

Образилися гриби: якщо так, підуть вони з лісу! І пішли.

Одразу після цього в лісі почалося казна-що. Раніше було так: опале листя, хвоя, сухі сучки – все швидко перегнивало, змішувалося із землею. І земля від того ставала пухка, масна. Тож деревам було добре. І квітів було багато. І трава весело зеленіла.

А коли пішли звідти гриби, ліс увесь сміттям узявся. Восени опаде з дерев листя

– лежить на землі, облетить з ялин та сосон хвоя – також лежить на землі. Ліс захворів: корінню дерев важко дихати без повітря й сонця. І квітам погано стало. І трава вже не росте.

Тоді і дерева, і квіти, і трави зрозуміли, що даремно дорікали вони грибам, бо не жити їм без них, і всі почали просити:

– Поверніться! Без вас ми загинемо!

І гриби повернулись – адже й їм без дерев не жити.

Повернулись гриби до лісу і тут-таки почали діяти. Усе сміття під деревами обплели своїми тоненькими ниточками, перемололи, змішали із землею. І вона знову стала пухка й масна. І знову повітря та сонячні промені могли сягати аж до коріння дерев.

Зазеленіла в лісі трава, галлявки зарябіли квітами, ліс видужав й ожив.

Тепер ніхто не називає гриби дармоїдами. Всі знають, що вони виконують у лісі корисну для нього роботу.

Розмалюй.

Леонід Куліш-Зінків

У ранці біля хати

Уранці біля хати малесенькі сліди – зайчаточко вухате приходило сюди. Стояло біля хати, ступило на поріг, хотіло нам сказати, що випав перший сніг.

Степан Жупанин

Доба

Переходить
День у тихий вечір,
Вечір – в ніч.
І знову – день,
Що дарує
Сонечко малечі
Ще й віночок
Ігор та пісень
Ну, а вечір
Подарує ласку
Тата й мамі,
Чарівницю казку,
Ніч – барвисті
Та солодкі сни.
Після ночі
День іде ясний.
Так минає
Ще одна доба.
Хай дарує
Всім лише добра!

Ідеальні пари

Кожне з цих слів
має антонім.
З'єднай антоніми лініями.

ПОВІЛЬНИЙ

МОЛОДИЙ

ХОЛОДНИЙ

СУХИЙ

ЛЕГКИЙ

БРУДНИЙ

МОКРИЙ

ВИСОКИЙ

ГАРЯЧИЙ

ВАЖКИЙ

ШВИДКИЙ

НИЗЬКИЙ

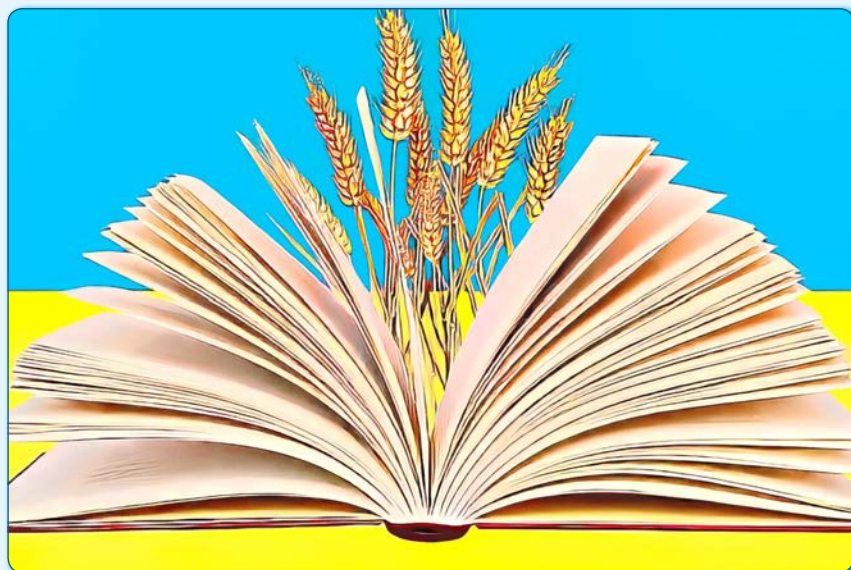
ЧИСТИЙ

СТАРИЙ

З поштової скриньки

Книга – це джерело знань. Цінність книг неможливо охопити, адже вони примушують нас вмикати свою уяву. Про важливість книг для людства говорили класики і продовжують говорити видатні особистості сучасності.

Наприклад Франческо Петрарка (1304-1374) – італійський поет та літописець про книгу сказав: «Книги мають особливу чарівність; вони дають нам насолоду; вони розмовляють з нами, дають нам добрі поради, вони стають живими друзями для нас».

Марія Познанська

Спасибі людям, що зростили ліс:
за всі дуби, ялини в пишнім гіллі
і за красу отих зелених кіс,
в яких стоять гнучкі берізки білі.
Коли б не ліс, не знали б ми про те,
що є фіалка й пролісок на світі,
як у маю конвалія цвіте –
найкраща, найніжніша поміж квітів.
Від суховіїв сохнула б земля,
була б вона подібна до пустелі.
А ліс накликає хмару на поля –
дощі проллються весняні, веселі...
Спасибі ж людям, що зростили ліс:
за всі дуби, ялини в пишнім гіллі
і за красу отих зелених кіс,
в яких стоять гнучкі берізки білі.

«Читати книги – це ніби розмова з найкращими людьми минулих століть».

(Декарт (1596-1650) – французький філософ, фізик, математик).

В ужгородському видавництві «TIMPANI» вийшла збірка оповідань найвидатнішого представника словацького натуралізму – Франтішка Швантнера «Дама» українською мовою у перекладі Івана Яцканіна. Твори Ф. Швантнера вперше виходять українською мовою. Його твори заворожують, таємничою атмосферою. Їм не чужа містика.

Т. Масенко

Грудень

Всі річки тепер в обнови,
Біле скло над бережком.
Ходить грудень по діброві,
Застеляє світ сніжком.
Вишні з інею розквітли,
В білих пубах всі дубки.
Позирають ночі світлі
В розмальовані шибки.
Є вже саночки новенькі,
Є хороші ковзани,
А мороз веселий дзенька,
Налітає з даліни.

Микола Вінграновський Вже неминуче буде сніг

Вже неминуче буде сніг
З хвилини на хвилину...
Завіє сніг і наш поріг,
І в полі бадиліну.

За ногу схопить вітер дим,
А сніг і дим завіє...
Ще й білим язиком твердим
Приляже дим, як вміє.

Хвости розпушить курці сніг
І пожене за вітром,
Останні яблучка із ніг
Зіб'є із віг над світом.

До айстр останніх припаде
Губами сніговими
І тихо їм щось доведе,
І забіліє з ними.

Під самим садом обрій ліг
На сіру павутину...
Вже неминуче буде сніг
З хвилини на хвилину...

Розмалюй.

Олена Пчілка Мишача рада

Зібралися, раз миші й почали гомоніти: що таки треба щось думати з тим котом, бо далі вже витримати не можна: то того, то другого в мишачій громаді не долічаться. Та ще й підкрадається так тихесенько, що його й не чують, та й заляже десь у закамарку так щільненько, що його й не побачиш! А сам же, звісно, і вночі бачить! Тільки заглядить яке мишеня – плиг, і зчупив пазурами своїми.

– Ну, що ж би йому зробити? – міркують миші.

Аж тут обізвалася одна:

– Знаєте що? Давайте ми йому почепимо на шийку дзвіночок, то хоч будемо чути, як він наблизатиметься, то й будемо стерегтися! А дзвіночок є, ось тут у коморі коло кінської збруї малесенькі такі дзвіночки, та голосні дуже! Можна одгризти одного й почепити!

– От розумно придумано! – загомоніли інші миші. – Ну й дотепно ж! Отже, так і зробимо.

Навтішалися миші тією вигадкою, а потім і кажуть:

– Ну добре: дзвіночок то дзвіночок, і одгризти його від шнурка не штука! А хто ж його котові на шийку повісить?..

Дивляться миші одна на одну – ніхто не озивається. Далі й розлазитись почали, посумувавши... А мишка, що прираяла ту штуку з дзвіночком, вже давно втекла.

Ото ж бо й воно! Радити спосіб на напасника – неважко, а самому поткнутися проти лиха – то інша річ!

ЗНАЙОМТЕСЬ:

з письменником

Надія Панчук

Надія Михайлівна Панчук (нар. 22 листопада 1940, с. Горинка, Україна – 27 травня 2022) – українська поетеса, членкиня Національної спілки письменників України (1997).

Народилася Надія Михайлівна Панчук народилася 22 листопада 1940 року в селі Горинці Кременецького району Тернопільської області в селянській родині.

Закінчила Дубенське культосвітнє училище (нині коледж). Завідувала сільським клубом, методистом районного будинку культури на Рівненщині.

Закінчила Харківський інститут культури. З 1965 стала завідувати довідково-бібліографічним відділом обласної бібліотеки в Ужгороді.

Померла 27 травня 2022 року.

З 1976 року Надія Панчук постійно друкувалася. Її вірші і публікації появлялися в обласній та республіканській періодиці, журналах «Дніпро», «Жовтень», «Березіль», «Тиса», у альманахах творчості молодих «Суцвіття» (1977), «Калиновий спів» (1978), «Молодий день» (1979), «Поезія» (1984)...

У газеті «Закарпатська правда» вела щотижневу рубрику «Літературний підвальчик».

Протягом 1983-1986 була постійним автором рубрики «Мости братерства» обласного радіо, де давала поетичні огляди поезії відомих авторів різних народів колишнього Союзу.

В обласній та республіканській періодиці видрукувала низку публікацій про видатних діячів культури і мистецтва Закарпаття.

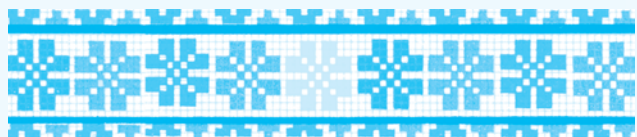
Авторка поетичних збірок «На обрії – гори» (1980), «Ранкові поїзди» (!985), «Заповідний ліс» (1993), «VIXI» (1997), «Дика пряжа» (2000), «...тільки завтра...» (2003), «Різні наголоси» (2004), «Місця надій» (2005), «Стоп – кадри» (2006) та інші.

Ой хто, хто Миколая любить

Ой хто, хто Миколая любить,
Ой хто, хто Миколаю служить, –
Тому, святий Миколай,
На всякий час помагай.
Миколай!

Ой проси долі для Вкраїни,,
Ой нехай встане із руїни.
Доля й щастя хай витає,
В славі й волі хай засяє.
Миколай!

Надія Панчук

Хлопчики з різних століть

Кінець минулого століття – мокра осінь дев'яносто восьмого. Іду додому пізно, бо здавали номер. На транспорт у такий час надії нема, а друкарів почнуть розвозити ще не скоро.

На вулицях ні душі, бо ж листопадова погода, про яку кажуть: добрий господар пса надвір не вижене. І вже недалеко від дому» бачу живу душу: назустріч мені крокує хлопчина років шести – у дівчачому рожевому светрику, голова в плечі, руки глибоко в кишенях, і таке враження, що малий не дуже знає, куди йому йти.

Порівнявшись, питаю: «Тобі можна чимось допомогти?»

Хлопчик спинився, ніби оцінюючи мої можливості, подивився непроглядно темними очима і рішуче-заперечно похитав головою, ледь чутно видихнувши: «Ні!» І рвучко пішов далі.

А відчай і недитяча недовіра, що струмували з того тяж-

кого погляду, не дають спокою й донині.

...Рік, що замикає нульові.

Не сказати б, що дуже втішно. Але погідний золотаво-пурпуровий день «бабиного літа» відсуває кудись углиб тривоги і турботи і налаштовує на зацікавлене споглядання.

Іду по досить вузькому тротуару з двома неважкими, хоча об'ємними пакетами. Назустріч прямує молода мама з немовлям у візочку, а біля неї хлоп'я чотирьох-п'яти років – саме у віці активного спостереження і осягнення навколишнього. При його наближенні трохи відступаю з тротуару, щоб не зачепити пакетом. Хлопчик на хвилю зупинився, обдарував сяючим світло-карим поглядом і вимовив: «Маленька бабуся!» Інтонація вмістила і ствердження, і ласку, і співчуття. Сказав – ніби погладив. Може, й справді, подумалось тоді, світ ще має силу ставати кращим...

Надія Панчук

Аз, буки,,,
Фейсбуки...
А «кому повім
печаль свою?»
так і лишається
без відповіді!..

Наталя Забіла

Зима

Одяглися люди в шуби,
Натопили тепло груби.
Білки гріються в дуплі,
Миші в норах у землі.

Сплять ведмеді в теплих лігвах,
Сосни в інею застигли.
І під кригою на дні
Сплять у річці окуні.

А під снігом в підземеллі,
В земляній м'якій постелі,
Де немає світла дня,
Причалося зерня.

Там не холодно зернинці –
Спить вона, мов на перинці,
Й тихо снить хороші сні
Про веселі дні весни.

Розмалюй.

Куточок кулінарії

Печена картопля

Найпростіший рецепт печеної у духовці картоплі ми супроводжуємо рецептами кількох соусів. Можна робити їх одночасно, наприклад, до приходу гостей. А можна по одному, щоразу надаючи картоплі нового смаку. Всі ці соуси чудово поєднуються також з відвареною картоплею або з картоплею фрі.

Інгредієнти (на 4 порції):

картопля 1 кг
олія (соняшникова або оливкова) 100 гр.
прованські трави за смаком
суміш перців за смаком
сіль дрібна за смаком

ПРИГОТУВАННЯ:

Картоплю чистимо та ріжемо дольками повздовж. Додаємо сіль, перець, спеції, поливаємо олією та добре все перемішуємо.

Викладаємо картоплю на деко. Намагаємося зробити це рівномірно та акуратно, щоб усі дольки рівномірно пропеклись. Запікаємо до утворення рум'яної скоринки при 180°C приблизно 45-50 хв.

Подаємо до столу з соусом (чи соусами).

Тамара Коломієць

ГРУДЕНЬ

Дорожній майстер грудень
Мости будує всюди,
Вкриває ріки кригою,
Воює із відлигою:
Дороги приморожує
Ще й снігом припорошує,
Щоб на дзвінких санчатах
Новому року мчати.

Н. Карпенко

ГРУДЕНЬ-КОЗАК

Грудень ніг не намочив,
Грудень сонцем двір умив.
Срібний подих, срібний слід,
Ще нівроку... Ще не дід!
Грудень махом без вагань
Випив воду з калабань.
Грудню, ти у нас козак,
На всі витівки мастак.
Тільки треба у двори
Натрусити сніг згори.
Білу хмару запрягти,
Голу землю зодягти.

Ігор Павлюк

Про собаку

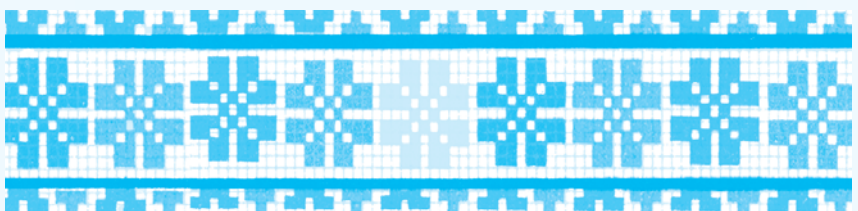
Наче таємницю, в синім вузлику
Принесла сестра щеня у дім.
Сивий кіт його помір'яв вусами:
Я, мовляв, господар над усім.

А воно не довго церемонячись.
Поцілунком ляснуло під ніс,
У довір'ї розплескалось сонячно
Між людьми, як жовтень між беріз.

Мов каштан на тиху нашу вулицю,
Погляд впав на книги третій том.
І здавався зовсім затонулим вже
У глибокім блюдці з молоком.

Що йому надумане, начитане?
Світ простий у складності своїй, –
Ось трава, ось – черешнева китиця...
Лиш зривай, качайся і радій.

І радіє. Й свариться з курами.
На сусідські гавкає коти.
Змахує з лиця мого зажуреність
Лапами, що повні доброти.

Уважність

Знайди двох однакових сніговиків.

